

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13837

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Γαληνοτάτη Δημοκρατία	α. Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους
2. Ουγενότοι	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Όθων Α΄	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ. Μεταφορά και εφοδιασμός στρατευμάτων Δ΄ Σταυροφορίας
5. Διαφωτισμός	ε. Ορθός Λόγος
	στ. Εξελληνισμός του Κράτους
	ζ. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
	(μονάδες 5)

Απάντηση 1-δ, 2-ζ, 3-α, 4-β, 5-ε

2) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις/ονόματα: (τρεις λέξεις/ονόματα περισσεύουν): Ισπανός, Οθωμανός, Άραβας, Μαγγελάνος, Άγγλος, Πορτογάλος, Βάσκο ντα Γκάμα, Βαρθολομαίος Ντιάζ.

Η κυριαρχία των _____ στη δυτική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου κατέστησε δύσκολη, αν όχι αδύνατη, τη μεταφορά ασιατικών προϊόντων προς την Ευρώπη. Παράλληλα ο μονοπωλιακός έλεγχος του εμπορίου των μπαχαρικών στη Μεσόγειο από τους Βενετούς και τους _____ και η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη, καθιστούσαν αναγκαία την αναζήτηση καινούριων δρόμων προς τις χώρες της Ανατολής. Πρώτοι οι _____

οργάνωσαν, με τη χρηματοδότηση του πρίγκιπα Ερρίκου του θαλασσοπόρου εξερευνητικά ταξίδια για την ανακάλυψη του θαλάσσιου δρόμου προς τις Ινδίες, παραπλέοντας την Αφρική. Έτσι ο _____ έφτασε στο ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, ενώ λίγο αργότερα, ο _____, ταξιδεύοντας δυτικά έκανε τον πρώτο περίπλου της γης.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Οθωμανών, Άραβες, Πορτογάλοι, Βαρθολομαίος Ντιάζ, Μαγγελάνος

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: δυνατοί, Διανομή της Ρωμανίας

(μονάδες:8+7=15)

Δυνατοί: Δυνατοί ήταν μεγάλοι γαιοκτήμονες, που απέκτησαν δύναμη εξαιτίας της συγκέντρωσης τεράστιων εκτάσεων γης και πλούτου στα χέρια τους. Συχνά ζούσαν κάπως απόμερα από το χωριό. Ο δήμος και οι αγροτικοί πληθυσμοί ήταν εκείνοι που υφίσταντο την ασφυκτική πίεση των δυνατών με αποτέλεσμα να περιέλθουν σταδιακά στην κηδεμονία και την προστασία τους. Επί βασιλείας του Κωνσταντίνου Θ' Μονομάχου οι δυνατοί εξαιρέθηκαν από τη φορολογία, απέκτησαν σημαντικές δικαστικές και διοικητικές δικαιοδοσίες και αύξησαν την κτηματική τους περιουσία. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 38-39, 49 του σχολικού βιβλίου)

Διανομή της Ρωμανίας: Στα τέλη Μαρτίου 1204 οι σταυροφόροι που στις 17 Ιουλίου 1203 είχαν καταλάβει την Κωνσταντινούπολη, στο πλαίσιο της Δ' Σταυροφορίας, συνυπέγραψαν τη συμφωνία διανομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Ρωμανία= Βυζαντινή αυτοκρατορία). Η άλωση της Κωνσταντινούπολης πραγματοποιήθηκε στις 13 Απριλίου 1204.

ΘΕΜΑ 2

2.α. Να εξηγήσετε πώς ιδρύθηκε το πρώτο Βουλγαρικό κράτος, την εποχή του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Δ'.

(μονάδες 12)

Επί Κωνσταντίνου Δ' ιδρύθηκε στη Χερσόνησο του Αίμου το κράτος των Βουλγάρων, λαού που προωθήθηκε από τις ασιατικές στέπες στις εκβολές του Δούναβη. Οι Βούλγαροι νίκησαν τον βυζαντινό στρατό και κατέκτησαν τα εδάφη μεταξύ Δούναβη, Αίμου και Ευξείνου Πόντου. Ο αυτοκράτορας υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει σιωπηρά τη νέα κατάσταση και να υποσχεθεί την καταβολή ετήσιων χορηγιών για το μέλλον. Αυτό αποτελούσε πράξη σύνεσης, διότι στην περιοχή αυτή είχαν διεισδύσει ήδη σλαβικές φυλές, με συνέπεια αυτή να έχει αποσπαστεί ουσιαστικά από τον έλεγχο της αυτοκρατορίας.

Η συμφωνία με τους Βουλγάρους ανανεώθηκε αργότερα . Οι Βούλγαροι μάλιστα βοήθησαν τον Λέοντα Γ' να αντιμετωπίσει τους Άραβες επιδρομείς μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης. (Η απάντηση στη σελ. 26-27 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Ποιοι Έλληνες λόγιοι και με ποιο τρόπο συνέβαλαν στην ανάπτυξη της ανθρωπιστικής κίνησης στην Ευρώπη, πριν από την άλωση της Κωνσταντινούπολης;

(μονάδες 13)

Στην αναβίωση των ελληνικών γραμμάτων στη Δύση υπήρξε καθοριστική η συμβολή των Ελλήνων λογίων που κατέφυγαν στην ιταλική χερσόνησο πριν και μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους. Ήδη από την τελευταία δεκαετία του 14ου αιώνα βρίσκουμε τον λόγιο Μανουήλ Χρυσολωρά στη Βενετία, όπου μετέβη ως απεσταλμένος του βυζαντινού αυτοκράτορα για να ζητήσει βοήθεια εναντίον των Τούρκων. Λίγο αργότερα έφτασαν στην Ιταλία εξέχουσες προσωπικότητες του ελληνικού πνεύματος που συνόδευσαν τον αυτοκράτορα Ιωάννη Η' Παλαιολόγο στη Σύνοδο της Φλωρεντίας (1439). Ανάμεσά τους ήταν ο Γεώργιος Σχολάριος, δηλαδή ο μετέπειτα Πατριάρχης Γεννάδιος, ο Μάρκος ο Ευγενικός, ο επίσκοπος Νίκαιας Βησσαρίων και ο Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων. Την ίδια περίοδο διδάσκουν τα ελληνικά γράμματα στα ιταλικά πανεπιστήμια διαπρεπείς Έλληνες λόγιοι που διακρίθηκαν για το εκδοτικό τους έργο και γενικότερα για το ήθος τους. (Η απάντηση στη σελ. 119 του σχολικού βιβλίου.)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική